

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

Quæ docere & interrogare sacerdotes de[be]ant pœnitentes antequa[m]
propria & singula peccata confiteantur. c. 16

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Ideoque dñator dñe, qui oēs hoies vis saluos fieri, et ad agnitio-
 ne veritatis venire, qui non vis mortē peccatorū, sed vt querant,
 et uiuant, suscipe orōnes meā, q̄ fundo ante speculū clementie
 tue p̄ peccatis meis, et p̄ famulis et famulato, tuis, qui ad p̄niam
 venerunt: vt des illis sp̄m cōpunctionis: vt rescipiscant a dia-
 boli laqueis, quibus astricti tenentur: et ad te per cōdignā satis-
 factionem reuertant. *Per eundē. Tunc sacerdos ad coeliā: vel
 alii locū honestū accedens, cū superpelliceo et stola iuxta ante
 quos codices sedeat: et aduenienti peccatori et an̄ se genuflexo dicat
 Frater, vel fili ad quid venisti ad eccliam? Et peccator respondeat. Ego
 veni ad agenda p̄niam de peccatis meis. et sacerdos. Tis emen-
 dare vitā tuā, et de cetero vitare peccata. q̄tū humana fragilitas p̄-
 miserit? Respondet. Volo p̄cedente dño. Tunc sacerdos dicat sequen-
 tem orōnem. Dñe exau. Et clamor meus. Oremus. O*

O Deus misericors, deus clemēs, deus indulgentie, deus pie-
 tatis et pacis: qui pro amore hoīum in cruce manus extē-
 disti: qui chananzam et publicanum vocasti ad p̄niam; conuer-
 tere dignare famulum tuum, qui ante tuum sacrum altare sumum
 confitetur reatum, et humiliter se fecognoscit, te summū bonū
 offendisse, vt facinorosū suozū a te veniā petat: et presta ei miseri-
 cors deus penitendi sp̄tiū, dignos fructus penitentie, et finem
 penitentialiter fructuosum. *Per Christum. Oremus. Oratio.*

O Deus sub cuius oculis oēs cor̄ trepidat, et cōscientie cuncte
 pauescant, propitiare famuli tui gemitibus: et cunctozum
 eius peccatorū et malozum medere languoribus: vt sicut nemo
 liber est a culpa, ita nemo sit alienus a veniā. *Per Christum.*

Cuius docere et interrogare sacerdotes debeant penitentes
 antequam propria et singula peccata confiteantur. *Cap. 15.*

Oratione finita, suscepto peccatore, si non decenter se ha-
 bet in genuflexione et alijs exterioribus ad tale actum re-
 quisitis, debet prius monere ipsum dulciter, ac instruere quali-
 ter deo et non homini cōfiteatur: et ideo debet reuerenter reuer-
 eunde se hie cum omni humilitate, versa facie nisi ad cōfesso-
 ris vultum, sed taliter q̄ ad latus cōfessoris genibus ambobus
 flexis faciem vertat ad reclinatorum ipsius. Et maxime in hoc
 adhibenda est cautela circa mulieres. Disposito ergo peccato-
 re corporaliter doceat eum, si nescit facere sibi signum crucis: *quod*

De interrogationibus faciendis ante confessionem. 50

quod fieri debet hoc modo. Primo manum dexteram ponat in
per frontem, et dicat **In nomine patris:** quia pater est principium to-
tus deitatis: et dicit Augustinus. Deinde super ymbilicum, et dicat
et filij, quia filius eternaliter procedens a patre, descendit tempo-
raliter in ventrem virginis. Deinde ponit manum ad scapulam
sinistram trahens illam ad dexteram dicendo **Et spiritus sancti:**
quia spiritus sanctus procedit ut ambo: et est tanquam nexus patris et filij
ab utroque procedens. Et nos a sinistra, id est a tribulationibus du-
lus mundi transire speramus ad dexteram eterne felicitatis.
Deinde elevata manu dicat **Amen.** id est fiat. Post hoc alit fa-
ciat, quod per cordis piteatur in generalis peccata sua dicendo **Confiteor,** ut
dicitur in missa, fol. 74. Quod si ignarus est, faciat secum dicere confes-
sor vulgari sermone, hoc modo. **Io confesso a Dio omnipoten-**
te: alla gloriosa vergine Maria madre di Dio: a tutti i santi, et
sante: et a voi padre, che io ho peccato in mal pensare, in mal par-
lare, et in male operare: et di tutti i miei peccati dico mia colpa:
et priego Dio che mi perdoni, et voi padre che mi ascoltiate, Et
che mi diate la assoluzione, et la penitentia.

Post hec, si non cognoscit conditiones eius, interroget eum de
statu suo: puta si est coniugatus, vel coniugata: cuius sit exercitij: vel
ortus: si habet filios, vel non, et ex quibus possit eum convenienter
interrogare. Non enim sunt omnia ab omnibus interroganda: et ma-
xime adhibenda est cautela circa iuenculas, et circa simplices
pueros: ne doceamus eos ea, que nesciunt. Item interroga-
ndum est quantum tempus est, ex quo non est confessus: quia unus-
quisque teneat saltem semel in anno, cum ad annos discretionis
peruenit, confiteri, et confessionem accipere: De pen. et remis. c. omnis.
Quod si non fecerit, mortaliter peccavit: et toties quoties pro-
posuit non facere deliberato animo, etiam mortaliter peccavit.
Annos autem discretionis, maxime quo ad communionem inci-
piunt, sunt sanctum Thomam, a decimo, vel undecimo anno: et
plus et minus secundum quod malitia supplet etatem: Cum enim sciunt
discernere inter sacra altaris et panes, quo quotidie vescimur:
et ostendunt ad ipsam aliqua signa deuotionis, signum est eos
ad annos discretionis huiusmodi peruenisse: et in hoc standum erit
iudicio eorum, qui habent curam anime eius. Pueri tamen, vel
puelle, qui post annos discretionis non fuerunt de hoc instructi,

De circumstantijs vere confessionis

non sunt facile condēnandi de pctō mortali: quibus sint acriter reprehendendi. **I**nterrogandus est et peccator: si in vltima cōfessione malitiose tacuit aliqō pctm mortale, vel qō credit esse mortale: qz peccauit mortaliter violādo sacrz pnię: cuz absolutio facta sit pp eius malitiam super indebita materia, et indisposita: et ideo tenetur iterare confessionem illā, et oēs precedentes confessiones imperfectas: qz in illis qñ hoc modo fecit, non fuit vere sacrm pnię. **I**nterrogandus est et, si fecit pñam a sacerdote impositam pro peccatis mortalibus cōfessis: quia si non fecit eam ex dolo, peccauit: et tenetur eam facere, si habet eam in memoria. Quō si non habet eā in memoria, tenetur iterare confessionem, sin opin. magis cōem: quia sacrm pnię sine satisfactione non habet vltimā suā perfectionem, eo qz vna pars deficit ei. Confessor tñ posset eam commutare, si haberet eam in memoria: dummodo non fuisset data sibi a superiore, puta ab epō pp peccata et casus, a quibus ipse vel alius inferior nō posset absoluere. **I**nterrogandus est etiaz peccator: si est excoicatus aliqua excoicatione maiori, vel minori. Quia si fit, debet prius absolui ab eis, quaz a pctis: eo qz excoicatus non est particeps sacroruz. excommunicatio enim est exclusio a sacris, cōio: neque fidelis. **I**nterrogandus est etiaz: si scit pater noster, Ave Maria, et Credo in Deum: et si nescit, arguat eum, et imponat ei qz discat omnino. Et tunc inuestiget diligenter si habet odium, vel inimicitiaz contra aliquem: et si vult parcere eis, qui eum offenderunt, vel in eum, vel suos peccauerunt. Item si vult abstinere a peccatis, que hactenus fecit sicut dimittere concubinam, vsuras etc. et si vult satisfacere et emēdare siquid alteri abstulit tam in fama, quam in rebus.

De circumstantijs confessionis vere. Cap. 17.

His a penitente habitis et pmissis: interroget eum de articulis fidei distincte: et fm eius conditionem et status format interrogaciones: et diligenter inuestiget peccata, et eorum species et circumstantias, secundum hunc versum.
Quis, quid, vbi, per quos, quoties, cur, quomodo, quando.
Quis, scilicet clericus vel laicus, senex vel iuuenis. Quid, id est clare exprimat speciem illius peccati: et si sit occultum vel manifestum, enoune vel paruum, nouum vel antiquum. Ubi, id est in